

LO GERONÉS

PERIÓDICH DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona.	1 pesseta trimestre
Fora..	1'25 id. id.
Estranger.	1'50 id. id.
Un número 10 céntims	

Any VI.

Lo Dret Civil Geroni. - Cartas Obertes

Srs. D. Joan de D. Trias y Giró y D. Marián Bassols.

IX.

Srs. benvolguts y apreciats jurisconsults: en cartas anteriors oferirem ocuparnos del valor jurídich del dret consuetudinari geroni y de sa crítica sobre la bondat intrínseca de las institucions que'l compasan y de tots llurs elements components. Després d' haver anat desenrotllant ab major ó menor fortuna, lo plan que ns trassarem, avuy nos toca tractar eixa materia, tal vegada una de las més difícils de la nostra tasca. Lo puntualisarla d'un modo acabat suposaria profonds coneixements jurídichs é implicaria un estudi entreligut y detallat de molts materials jurídichs que no hem tingut à la nostra disposició. De volgernos fer conveniadament no'n tindriam prou ni ab columnas dobles d'aquèt setmanari.

Per de prompte, semblans innecessàri, després de las indicacions fetas en el decurs d'aquestas cartas, el declarar que nostre judici es favorable als principis que constitueixen l'essència del còdich consuetudinari geroni.

Ab la benevolensa acostumada de V.V. dirém quelcom sobre lo justipreu de las costums civils geroninas tant locals com generals del Bisbat, quina opinió favorable tenim ben manifestada y clarament exposada en las antecedents. Lo dret geroni té institucions altament recomanables y verdaderament exemplars. Com ne té d'altres que no ho son tant y que no's poden sostenir no perque no tinguin un valor relatiu, sinó perqué no son acomodadas al esperit del temps y à la època moderna. Nosaltres estém ben lluny de creure que'l còdich consuetudinari geroni sigui un cos legal complet y perfecte; regoneixem en ell deficiencias internas apart dels defectes de redacció y estil; pero lo jutjém com deu jutjarse tota obra d'aquest genre, es dir, ab relació à l'època en que s'ha escrit y compilat.

Atenguentnos baix aquet punt de vista y considerant ab aquèt criteri las costums geroninas no vacilarém en afirmar que las nostras institucions son útils y oportunas, així com fonamentadas en sa majoria sobre los més sans y equitatis principis del dret natural y de la legislació civil, que la classificació y distribució de materias encare que no sistemática ni científica es per lo general atinada y propia; señalant per si que si en ellas s'hi nota questa tendència constant, que's llur predominant, à aixampliar los límits del poder feudal, concedint als senyors y reconeguentlos una suma ben nutrida de drets y preeminències que's la característica de totes las legislacions de la seva època. Per tot això y per son admirable costum se fa acreedor lo nostre dret condensat principalment en la compilació *mierenea*, al respecte y consideració que li professan sense distinció alguna los historiayres, los homes consagrats al estudi de las ciencias y al conreu de les lletres.

Aquèt es el judici general sobre lo conjunt del dret geroni, lo qual no hi ha dupte cumplí en totes sus èpoques, ja que evoluciona sempre, las necessitats jurídicas dels habitants del Bisbat, tant de l'ordre merament privat ó civil com en el polítich y social. Sobre aquest darrer aspecte, si en la època en que s'ha compilat fou un element de civilisació, mitigant y suavizando las asperesas del régime feudal, en la actualitat llurs prescripcions no tindrian rabò d'esser y foran un anacronisme perque feliment lo sistema feudal ja ha passat à la història.

En mitj de tantas disposicions bárbaras respecte al element social que curullen al nostre dret, abundan en el contingut de sa compilació privada preceptes molt atinats, així com adequats à las necessitats jurídicas originadas en la vida de relació, y definicions tant acceptables en materias que sols lo dret modern han lograt plausible explicació, y à lo summe se li podran comparar las Costumes generals de Catalunya y els mateixos Usatges, à lo menos en quant à la transcendència social de llurs principis que regularen de un modo molt equitatiu y acertat las relations privadas dels habitants de las comarcas gironinas que forman el territori del Bisbat ó Província històrica.

Pera poguer appreciar lo valor exacte que puga tenir lo

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

Divendres 15 de Septembre de 1899

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletons, etc., que's remetin à la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanari.

Núm. 267.

dret Gironí, hi ha que tenir en compte ademés, que las disposicions no eran las úniques que reglamentaven la vida civil del Bisbat geroni, ó de gran part d'ell, ja que las Constitucions de Catalunya y principalmente lo dret Romà era la legislació supletoria y no sols supletoria sinó complementaria del nostre territori. Y això no era un fet sols à Catalunya, sinó un fenòmeno de la Edat mitja. Com ha dit un distingit membre de la Comissió y volgut mestre que ha sigut de nosaltres «la legislació romana se trova com à supletoria, en la major part de las legislaciones de Europa, especialmente desde el segle XII, época en la que arriva en major increment, y en la que vé a modificar y à servir de basa à las legislaciones de las distintas naciones que's formaren ab las runas del imperio romà.» (1)

Sental això, ja no es tant de extranyar no formi un sistema general de dret, la nostre Compilació Consuetudinaria, ni se li pot exigir lo carácter de un còdich veritable, en qual consideració los juristes é historiògrafs han de ser ab ell benévolos quan se'l vulga considerar baix son valor juridich científich.

Realment en aquèt aspecte no mereix un mérit molt pujat ni un valor inapreurable. La falta de sistema y sa carencia de un método general regulatori de sa estructura externa, la barreja de institucions comprensivas de materias pertanyents à diferentes ramas del Dret y'l tractarse las materias civils sense un plan preestablert y avants definit englobantse institucions diversas dintre preceptes que haurian de tenir analogia, lo fan deficient sobremanera y apareixer com un mosaic ó barreja de preceptes jurídichs.

No obstant, dintre la ciencia histórica té notable importància. Sense la compilació d'En Mieres, las costums de Pere Albert y'ls Usatges, no pot comprendrers finalment lo feudalisme català, ni ser un estudi delinqut de son alcans, extensió y significació social. Impossible es penetrar en el coneixement del esperit que animava el régime feudal català, apreciar las diferencias y semblans ab la organiació política y social que revestian els altres régimens feudals dels demés territoris Ibérics, tant different del nostre.

Baix l'aspecte práctich ja es molt notable lo dret geroni, especialment en sa compilació consuetudinaria. Los preceptes compilats, adaptats al esperit de sa època omplian perfectament los vuyls que las legislacions en vigor deixavan à la superficie, y satisfeyan perfectament las necessitats del ordre privat sentidas. Ells suavisavan los rigorismes de las prestacions personals deslindant las atribucions dels senyors y dels vassalls, feyan més humana la condició del siervo y concedint à n'aqueles drets sobre els bens que feyan més soportable sa misera existencia. Y en relacions de altre índole, ó merament civils enrobustir la organiació familiar y donaren sólit assiento al patrimoni per medi de reglas equitativas en us en el nostre territori dictadas per la conciencia popular colectiva, practicadas desde remots temps y que trovaren sa forma escrita dintre la compilació.

Son valor general es de molta monta atenent als principis proclamats en el Còdich en tots los ordres de la vida del dret y en la varietat de relacions biològicas dels habitants de nosaltres comarcas; de un modo marcadíssim en els ordres social, polítich y civil.

En quant al ordre social, si bé mantinguient los drets de cada classe, lo separà del modo més equitatiu, y sense concedir grans superioritats é immotivadas preeminències als senyors, proclamá en cambi los drets del home pera poguer manifestar y desenrotillar llur activitat, el respecte, à la persona humana fins després sa mort y al mateix temps acceptà la igualtat de tots los homes pero fundada en la desigualtat d'estats y condicions. Sas reglas equitativas y razonables devian evitar, com evitaren, molts inconvenients del sistema feudalista.

En el ordre polítich determinà las condicions y efectes del poder y de la soberanía com à gradacions del poder real, armonisant la autoritat y la forsa militar representada per lo feudalisme, la llibertat individual concrecionada en los drets locals ó municipals de las poblacions gironinas estatuant principis bastant importants dintre el dret públic.

Y en el ordre privat sentà doctrinas altament conformes

ab la ciencia jurídica. En la familia inicià lo desentrotlllo de las facultats de la muller, y respectà la personalitat del fill. Los drets de la dona foren ben garantits y llur dignitat assegurada lo mateix en el dot y en ses garanties com també en la igualtat de bens y aments nupciais. Dintre la organiació de la propietat si bé predominà l'element social no deixà per això de concedir importància al lliure é individual; la mateixa terra infeudada reconeix originariament un contracte liberal y espontani. La prescripció y els principis sobre la possessió acaban d'enrobustir l'exercici del dret de propietat. En la teoria de la successió aplicà lo principi cristian del formal respecte à la darrera voluntat humana vegentshi en ses regles una inspiració en los vincles de la sanch, y acceptant ideas ben humanitarias reservà en casos especials un lloc als fills illegítims en la successió intestada. Y en el sistema de les obligacions, fundà la teoria dels contractes en doctrinas económicas de aspecte práctich y en un espiritualisme de un ordre molt elevat fundat en la màxima canònica *pacta sunt servanda* que resalta en los arrendaments y locacions. Deixant de banda el valor de de nosaltres costums en las ramas processals penals y mercantils ja que fora sortir dels límits de nostre treball, haurém de prescindir donchs de son mérit en quant los citats aspectes. De tots modos sa importància general es ben notoria. La compilació gironina d'en Mieres es un còdich de classes de un carácter marcadament feudal com tenim per demés repelit y s'importància deriva més que de son valor científich com havém apuntat, del aspecte práctich que resulta en la majoria de sus rúbricas. Ab això se haurà de comprendre lo valor total ó de conjunt que presenta lo dret civil Gironí compilat en lo Còdich de la Edat mitja que examiném, que de tots modos es ben positiu.

Intentém appreciar sa importància ab relació al valor parcial de cada una de las principals institucions contingudes en nostre compilació. Fora llarg é interminable fer la critica de cada una de elles així que ens limitarém à fer de elles meras indicacions generals compulsivas de son valer, fent veure ademés que son esperit està identificat ab los principis moderns proclamats per los legisladors y els tractadistas. Recordis lo que hem dit en la carta II^a sobre la bondat de alguna de las mateixas. Ab la autoritat del tantas vegades citat Dr. Viñas anyadim que tant respecte en el ordre de familia, com en el de la propietat s'hi contenen disposicions molt sàblias. En aquet tenor diu lo citat jurisconsult (1): «Con relación al primer extremo, hay el capítulo único de la rúbrica 10.ª, en donde se interpreta con muy notable acierto la regla *ea que in domo mariti inveniuntur ejus esse presumuntur, non uxoris*, cerrándose la puerla à toda clase de dudas sobre dicha presunción establecida, en la ley 51 Dig. de donationibus inter virum et uxorem. En el segundo orden, existe el capítulo 5.ª de la rúbrica 19.ª: *si enfeotea cessaverit per triennium putare vineam, potest privari per Dominum, nisi justa causa valeat ss tueri* (2).

Son altament remarcables y mereixen una critica elogiable las disposicions y'ls principis següents continguts en las Consuetudines. En el dret de familia las del aixobar especial comprès en la Rúb. 12 qu' es una aclaració del Digest (3) y citat per tots los tractadistas del dret català. D'ell ha dit lo propi Sr. Viñas «està muy bien redactado, honra à nuestros antiguos jurisconsultos, y en prueba de ello rogamos á quien lo pusiere en duda que compare el trabajo, en donde nada sobra ni nada falta, con los comentarios que sobre del digesto antes citado (*la continuada per nota*) hicieron, entre otros los celebrados Antonio Pérez y Antonio Faber, de cuyas doctrinas resultan todavía alguna incertidumbre, que no aparecen en el texto de nuestro cuerpo consuetudinario.» (4).

Mereixen nostras alabansas la igualtat de bens nupciais inserta en la Rúb. 24, cap. IV (5) per los principis equitatis en que's basa, y molt notable baix lo punt de

(1) Disc. Econom. Pág. 9 y 10.

(2) O sia en nostra llengua «Si el enfeotea cessés per tres anys de polar la vinya pot ésser privat per el Senyor, mentre no paga defensar ab justa causa.

(3) Ley Quintas, 51 Dig. de donat inter vir. et ux.

(4) Rev. Ger. pág. 279.

(5) Traduïda al català: «En los dots, donacions proper nupciales, s'observen parts iguals entre 'ls conjugues.

vista econòmica. Res més natural que la muller tinga participació igual que son marit, en els aments i adquisicions degudes a l'exercici d'una indústria o comers durant la societat conjugal, en els que ella hi ha contribuït tal vegada ab més zel i diligent cuidado que son espòs. Aquest espiritu de la veritable societat comuna de bens de les nostres peculiars consuetuts es lo mateix que informa els còdics moderns, separantse de les doctrinas del còdix civil francès i napoleònic, que com lo sardo y l'Còdix civil d'Itàlia així la comprenen, aquet darrer en son art. 1463 (1), que si bé restringint l'extensió de la comunitat dels bens subjectes a la associació regulan els efectes d'un modo semblant al nostre còdix y s'esmentan racionalment les causes en que 'ns funda la societat ganancial.

Ab la mateixa consideració de sempre se repeteix de vostres sens reserva asem. s. s. q. l. b. s. m.

JOAN BTA. TORROELLA.

APLECH CATALANISTA DE TARGA

Ab motiu de la festa inaugural de la Agrupació catalanista de Targa, lo diumenge passat tingué lloc en dita població un importantíssim Aplech, cumplintse al peu de la lletra lo programa de que donarem compte a nostres llegidors en lo darrer número de Lo GERONÉS.

En la funció religiosa del matí se féu notar per sos tons patriòtics lo sermó del Rvt. doctor En Joseph Cardona, «hermosa y valenta apología de la nostre causa.»

Pero l'acte més trascendental fou lo meeting celebrat a la tarda. Les Associacions y entitats representades y adherides foren les següents: Lliga de Catalunya, Popular Regionalista, Catalanista de Lleyda, Catalanista de Gerona, Centre Català de Vilafranca, Regionalista, L' Escut Emporiat, Lliga catalanista de Banyoles y Comarca, Centre Català de Sant Sadurní de Noya, Centre Escolar Catalanista, Obrera Catalanista de Manresa, Democrática catalanista Catalunya y Avant, Centre Català y Joventut Catalanista de Sabadell, Centre Catalanista de Mataró, Costa de Llevant; Agrupacions del Vendrell, Bordils, Ramón Lull, Ripollet, Valls, Monistrol de Montserrat, Masllorens, Vilassar de Mar, Besalú, Lo Sometent, Montanyet, Regionalista de Tarrassa, de Sallent, Pons, La Gariga, Lliga Regional de Manresa, Mollet, Foment Catalanista de Berga, de Castellserà, Caldas de Malavella, Protectora de la ensenyansa catalana, de Sta. Coloma de Queralt, Joventut catalanista L'Avens de Lleyda, Catalanista de Badalona, Balaguer, Los Segadors, Rodonyá, Sitges, Sampedor, St. Feliu de Codines y Democrática Catalanista de St. Quintí de Mediona.—Periòdics: *La Nació Catalana*, *La Veu del Montserrat*, *L'Atlàntida*, *Lo Pi de les tres branques*, *Las Quatre Barras*, *L'Olot*, *La Veu de Catalunya*, *La Renaixença* y Lo GERONÉS.

Obrí l'acte lo president de la nova agrupació senyor Serés, que cedí luego la presidència al vis-president de la Junta Permanent de la «Unió Catalanista» Sr. Franquesa, fent us de la paraula los Srs. Renyé y Villadot, de Lleyda; Joseph Mallofré, de Barcelona; Joan Mon y Bascós, de Sta. Coloma de Farnés; Luys Piqué, de Lleyda; Gabriel Casals, de Sabadell; Manel Folguera y Durán, de Sabadell; Ramón Gramunt, de Balaguer; Claudi Closa de Pons; Ramón Alge, de Lleyda; Joseph M. Valls y Vicens, de St. Feliu de Guixols; Joseph M. Roca de Barcelona; Joan J. Permanyer, de Barcelona, y el president Sr. Franquesa y Gomis; qui notable discurs insertem a continuació.

S'acabà lo meeting ab lo cant *Los Segadors* y ab atronadors viscous a Catalunya, resultant una brillantíssima festa patriòtica, que no duitem haurà causat fonda impressió y produuirà resultats beneficiosos en tota aquella encontrada.

Lo discurs del Sr. Franquesa y Gomis, diu axis:

La Junta Permanent de la «Unió Catalanista», galantament invitada a la festa patriòtica que s'està celebrant, saluda amb entusiasme a la nova Agrupació de Targa, digna germana de tantas y tantas altres com han brotat y van encare brolant per tot Catalunya per declarar per tot arreu ab veu alta que ja ha arribat la hora del despertament de nostra patria.

Mes al felicitar y abraçar com a companyys benvinguts a tots los socis que forman la naixent Agrupació, permetéu-me que jo, l'menos significat dels individus de la Junta, vos fassí una excitació general a tots vosaltres, targarins, perque aneu a acoblar-vos sota la santa bandera que avuy desplega al vent aquesta valenta avanguardia del Catalanism.

Lo que ella 's proposa, lo que 'ns proposém tots nosaltres,

ja ho heu sentit per boca d' oradors eloquents y entusiastas y ab vostres aplausos hi heu mostrat vostre assentiment. Las nostres aspiracions y 'ls nostres esforços que s'ban encaminat fins are a lograr per temps més o menos indefinit lo renaiement y la grandesa de Catalunya, avuy las circumstancies han cuytat a condensarlas en una fórmula molt més clara, concreta y apremiant: avuy se reduxeixen a la unió de tots los catalans pera conseguir lo desiliurament de la nostra mare, víctima injusta d' una sort contraria y lligada al rem d' una galera podrida y que amenassa anàrsen a sons.

Ay de tots si no juntém nostres voluntats y, arronsant altra vegada las espalles devant de las imposicions extranyas, no tenim prou energia per saber entendre y declarar tots plegats que de casa nostra som nosaltres y ningú més los que 'n podem disposar! Ay de tots si no 'ns refém aviat fugint la atmosfera corrompuda en que 'ns ha tancat la maleïda política de tots los partits espanyols fins a respirar los ayres nous d' una vida lliure y autònoma!

Perque, seríau capassos d' esperar la salvació desitjada de las decisions dels ministres y dels acorts dels parlamentaris de Madrid? Las derreras sessions de las Corts actuals son prou y massa pera treure tota esperança en aquest sentit.

Sembla que després dels afrontosos desastres y las ignominiosas derrotas que hem sofert com a conseqüència natural del anterior sistema, havia de promoure en qui-tingués un dit de front una reacció universal en favor d' unes reformas que defuressen la descomposició d' aqueix estat impossible. Y tots sabéu a que han tingut l' afreviment de reduir la seyna aqueixas Corts. Una tanda d' insults labernaris contra 'ls catalans y contra l'Catalanisme, llençats per gent que té l' dret de parlar de tot sense haver lograt en tota sa vida saber de res y expressats ab un llenguatje apres a las plassas de toros; una iniciativa mossegada als tenedors del Deute sense pêndres la pena d' avisarlos, ab lo qual no hi ha que dir com quedara l' crèdit d' un Estat que quan deu paga lo que li dona la gana; una amenassa d' escanyar als contribuents ab lo dogal d' uns nous impostos, tant irritants, que sols lo que s' ajupi a pagarlos se 'ls ben mereix, y, per fi de festa, per *savonet* digne d' aquesta llastimosa farsa, l' acort de posar entre 'ls noms ilustres que decoran la sala lo de dues glòries nacionals, intangibles com lantans altres, perque si se les toca cauen les serraduras; lo nom dels dos germans bessons en ineptitud y en cessarisme: lo d' En Castellar, un dels escriptors més buvuts y més inflats y un dels estadistes més ridiculs d' aquest sigle, y l' d' En Cinovas, un home tan infatuat y tan imprèvisor com l' altre, un dels causants d' aqueixa darrera guerra imbécil y l' odiós destructor de las venerades llibertats de la Bascònia. Veyeusquí 'ls portentosos remeys que s' han sabut trobar pera sortirnos del horrible conflicte en que 'ns trovém. No, no volguéu cercarlo aqueix remey en los polítichs que 'ns governan ni en los que 'ns volen governar. Lo mal que patim nos l' hem de curar nosaltres mateixos, perque 'ns lo coneixém molt millor que ells. O 'ns treuen d' aquest desgavell los principis catalanistas o 'ns enfonzem plègals ab aqueixa nació desvirtuada que se 'n va.

Aqueixos principis revisadors son los que avuy aquí heu sentit. Contribuir a las cargas del Estat d' una manera equitativa y justa y no subjecta als caprichos d' un ministro, sinó a nostra voluntat, perque aquí 'ls diners nos costan molt de suar y no han de servir per donar greix als que no travallan ni per fôndres ab las sevas disbaixas; sostener un exèrcit voluntari y abolir la indigne esclavitut dels soldats forosos, logrant a la vegada que las reserves serveixin a Catalunya y que no sia com ara arrebassat nostre jovent per durlo a guardar unes terras d' Extremadura o d' Andalusia en las que no hi tenim res que fer; fernes las lleys regionals nosaltres mateixos y obtenir que 'ls encarregats d' aplicar-les nos entengan lo mateix que tots los empleats; declarar, en fi, llengua oficial la catalana, aqueixa llengua estúpidament motejada de dialecte y que nosaltres tenim dret a que se 'ns respecti y no se la insulti com ara, perque es prop de gent mal nascuda fer befa dels idiomas que Deu ha comunicat als pobles y perque nosaltres que tenim per tan noble y tan digne al castellà parlat a casa seva, com al francès o al rús en la seva terra respectiva, aborrim las llenguas imposades y las maltractem tant com podém quan per forsa hem d' escupirlas. Véusquí lo que volém y lo que 'n' ns cansarém de predicar al poble.

Lo programa no es nou ni fill de cap partit que vol fer mèrits per guanyar. No hi ha cap català que interiorment no 's senti catalanista. Lo que hi ha es que molts ho son no més a estonias, quan un tribut exagerat los balda, quan los roben lo fill o quan una de las brutals fuetadas del centralisme los fa pujar la roja a las galtas: y lo que convé es serho sempre, a tothora, constantment a punt per rebutjar las ofensas y per defensarnos victoriósament d' aquests atacs.

Aumentéu, donchs, las filas y seguiu las indicacions de la vostra «Agrupació Catalanista» que ara os obra 'ls braços. Los seus benemerits fundadors son gent ben honrada y d' aquella que ab orgull podeu anar al seu costat. Forman part, com nosaltres mateixos, d' aqueixos *somniadors* y *criminals* que encara creuen que Catalunya pot viure ab vida propia; d' aqueixos *cuatro locos* omplerts de fastichs per los histrions de la política més plena de lloc que han vist los temps moderns: aquells *locos* que son nom los fa petar las dents de ràbia perque constitueixen una acusació de que no s' havian dat mai comple.

De temps los ve a aquella gent tenir per boig al seu comú. Boig fou aquell genovés que 'l hi mostra 'l camí d' Amèrica y mentres per una part aquell *pobre loco* los hi guanyava, per l'altra, ells, los *satis*, no han parat fins a saberlo perdre. Així nosaltres, los *locos*, profetisarem lo si funest de la guerra de Cuba y ells, los *satis*, encara ab prou feynas se 'n donan compte y continúan per lo mateix camí d' avans fins que hauran dut al poble a la desesperació.

Llevda que es una de las províncies catalanes abont més arrapat hi està l' caciquisme, Lleyda que te la major part de representants, que no la representan per res perque ni la entenen, te 'l deber d' ampararse ab lo catalanisme,

si vol d' una vegada espolsar-se la fastigosa terenyina ab que 'ls goberns centrals l' han embrutada.

Siau donchs, oh targarins, una de las avansadas que la regió de Lleyda, al despertar, ofereix en honor de la mare pàtria. Aplaudiu, com aplaudeixen totes las societats patriòticas de nostra terra à la «Agrupació Catalanista» que tan generosament surt à proclamar los únics principis salvadors. Y al aplaudirla avuy no ho feu per oblidarla demà, sino per atendre per sempre més a sos sanitos consells. Ella, ab la bandera desplegada os mostrerà desde avuy lo camí de la salvació de Catalunya. Si sou bons catalans, seguiula. — *He dit.*

PREU DE SUBSCRIPCIÓ

Notícies

Oficials

AJUNTAMENT. — *Sessió del 6 Setembre.*—(2.ª convocatoria). Presidida per l' Arcalde y ab assistència de 6 Concejals, s' aproba la acta de la sessió anterior y se prengueren los acorts següents:

Concedir permís d' obras á danya Rosa Xifra, Viuda de Pe rez.

Estudiar lo servey de carretons per agafar los gosos.

Se donà lectura de la provisió del Governador civil, estimant lo recurs interposat contra la subasta del arrendament del teatre.

Aprobar l' extracte dels acorts pera insertarlos en lo *Butlet Oficial*.

Aceptar los oferiments de la Comisió provincial de la Creu Roja en cas de invasió de la pesta.

Nombrar á D. Anton Pascual però formar part de la Junta municipal.

Aprobar lo projecte de reforma del alumbral elèctric del teatre quin pressupost es de 1.583 pts.

Fer las reparacions necessàries en lo pas dels caruatges del riüll Güell.

AJUNTAMENT. — *Sessió del 13 Setembre.*—(2.ª convocatoria.) Reunits 6 concejals baix la presidència del Arcalde Sr. Catalá, se prengueren los acorts següents:

Aprobar l' acte de la sessió anterior.

Id. comptes d' import total 812,23 pts.

Remunerar ab una pta. á cada un dels bombers del barri del Pont major.

Obrir la matrícula de la Escola municipal de Belles Arts.

Lo Govern ha declarat en estat de siti la província de Vizcaya. Lo pretext qu' ha donat ha sigut la creixensa y la propaganda dels biskaitarres, que califica de separatistes: pero aquest pretext ningú l' creu, com tampoc que la causa veritable sia la agilitat y la amenassa carlina. Lo verdader motiu lo troba la generalitat de la gent que pensa en la qüestió econòmica, en l' empeny del Govern de fer passar sino de grat per forsa los pressupostos d' En Villaverde y d' imposar-se á la resistència passiva del país á pagar los impostos, iniciada pels gremis de Barcelona y anunciada per les Cambres de Comers. Los fets demostrarán dintre curt qui té ráho.

Entretant los cap de turch son los biskaitarres, y s' indica si ho serán demà 'ls catalanistes, per ráho del perquè si.

Lo nostre programa autonomista de Manresa es ben clar y terminant: d' ell no 'ns hem mogut y lo que s' ha tingut per lícit fins ara, aduch en temps de En Cánovas, se vol que sia pecaminós per un govern que havia fet promeses en sentit regionalista y del quin forman part individualitats que havien contret compromisos públichs d' aquells que obligan á tota persona d' honor y de paraula.

La disposició del Govern, es apreciada en general no com un acte de virilitat y de energia, sino com un acte de debilitat, fals è hipòcrita.

En la situació present d'Espanya, devant les graves circumstancies que 'ls pays atravessa, un govern qu' axis obra es mort, puig lo primer que li falta es lo valor dels seus actes, la serietat en la seva conducta. Res de l' ofert ha cumplert, ni está disposit a cumplir, y quan arriba la hora de que se li exigeix l' cumpliment de les promeses, se nega á sí mateix y fingeix perills d' alteració d' ordre públic, que tothom sab son molt lluny de tota realitat.

Sia com sia, si la persecució ha d' arribar fins a nosaltres, la esperém á peu ferm, segurs d' haver complert sempre ab nostres devers de ciutadans respectuosos de la ley y amants de la terra que 'ns ha vist nixer, y si alguna cosa podém temer de la arbitrarietat res temem de la justicia.

Nosaltres podrém sufrir en nostres drets y en nosaltres persones, pero la causa santa de Catalunya 'n dirà bé, y per ella donarém per ben empleats tots los sacrificis que pugui costar-nos.

— Adherida al Centre Català de Sabadell, s' ha constituit en dita població la societat *Jocventut Catalanista*, composta per valiosissims elements del jovent sabadellench. Rebi la nostra salutació.

— Escriuen de Sant Cugat del Vallès que aviat sera un fet la constitució en aquella vila d' una agrupació catalanista.

— Junt ab un número de nostre estimat company *Lo Pi de les tres branques* hem rebut lo programa, redactat en nostre llengua, de les festes extraordinaries que ab motiu de la inauguració del Canal Industrial de Berga, se verificarán en aquella població los dies, 16, 17, 18 y 19 del present setembre.

— Corre la veu de que serà nombrat canonge l' eminent poeta català Mossen Jacinto Verdaguer. Celebrarém que sia una realitat.

— Lo primer d' Octubre començarà a publicar-se a Lleyda un nou setmanari catalanista titolat, *La Veu del Segre*.

— Lo dia 24 d' aquest mes es lo senyalat pera la festa inaugural d' una-nova Agrupació catalanista, constituida a Sans, ab la denominació de *Les Segadors*.

— Son molts los periòdics y entitats catalanistes que commemoren dilluns passat l'aniversari de la entrada a

(1) Art. 1436. — *L' efecte d' aquesta comunitat esfer comunus y divisibles las adquisicions fetas per los conjuges units o separats durante la comunitat ja s' hagin derivat de l' indústria comú ó d' estatius fets sobre las aportacions dels conjuges, deduïntse sempre los débits de la mateixa comunitat.*

Barcelona de les tropes de Felip V, y ab ella la perduta dels drets polítics y de les llibertats de la terra catalana. Ab dit motiu oneja en lo local del Centre Català de la nostre ciutat la bandera de les quatre barres ab un llàs de dol.

La revista catalana *L'Atlàntida*, dedica tot son darrer número a combatre la idea de substituir ab una lletra moderna la antiga de la cançó patriòtica *Los Segadors*, avuy de fet l'himne ó mellor lo cant qu'ha encarnat los sentiments y aspiracions de Catalunya. Efectivament creyem que la entusiasta Associació que va tenir aquella idea y obri un concurs pera durla à la pràctica, va patir una generosa equivocació y que *Los Segadors* s'han de deixar tal com son, tal com foren creats per nostres passats, sense que la seva lletra hagi dificultat ni impedit pera res la nova significació que li ha donat en nostres días lo vot públic. Si's vol una cançó moderna de circumstancies y de oportunitat, tant per la seva lletra com per la seva música, enhorabona y fins lloable serà que s'obri un concurs al efecte, pero tinguem sempre present que l'únic Jurat en aquestes matèries es y ha sigut sempre l'públic, lo poble en general, que es lo qui adoptantla dicta l'verdader fallo.

Les tres notícies que segueixen, son totes de *La Veu de Catalunya*:

«En la sessió general celebrada pel «Centre republicà Democràtic Federalista» d'aquesta ciutat (Barcelona) l'últim dissapte, 2 del corrent, s'acordà felicitar al Comitè local del partit per haver-se dirigit a la Junta Permanent de la Unió Catalanista, proposant a dita Junta la constitució d'una «Lliga autonòmica catalana» que treballaria, apart de les especials tendències y aspiracions dels elements qu'hiauran d'integrarla, per la consecució de la total autonomia de nostra terra.

S'acordà axis mateix oferir al Comitè l'concurs del Centre, plenantlo pera que perseveri en la conducta iniciada.»

«En la sessió que l'dijous últim (7 de setembre) va celebrar el Comitè Federal de Barcelona, aprobà, després d'una lluminosa discussió en que intervingueren, pronunciaren eloquents discursos plens d'amor à Catalunya, entre altres, ls sevys Vallès y Ribot, Lluhí, Roig, Armengol y Laporta, una proposició d'aquest últim, en la que s'demandava al senyor Pi y Margall que, en vista de la poderosa corrent existent en el partit federal d'aquesta regió cap a una intel·ligència, pels fins comuns, ab el catalanisme y de la disconformitat de pochis individus ab aquella corrent, digui clara y netament quina de las dues tendències creu més encaixada al fi del federalisme, de modo que no pugui quedar dubte de quin es el seu criteri com aquest del partit. De lo dit pels que parlaren en pròpria proposició Laporta, sembla despàrder que hi ha en els elements de més valúa intelectual del partit federal barceloní, ganas de que aquest emprengui un camí que l'aproximi, a tots els que treballan per la autonomia de Catalunya pera obtenir-la ab els esforços de tothom, fugint de mottos més ó menos centralitzadors ó à la madrilenya.»

«Se'n diu que l'Comitè federal de Sans s'ha dirigit al de Barcelona dienent que no s'verillat que ls federales del districte seté hagin protestat, com sembla que ho ha fet constar algún periòdic, de las tendències simpàtiques à una intel·ligència ab el catalanisme, manifestades pel Comitè barceloní, puig en el districte esmentat no hi ha altre agrupació federal organitzada que de Sans y aquesta no té per què protestarne.»

— Lo Sr. Bisbe de Mallorca ha publicat un edicte declarant instituït l'Arxiu Històric de la Iglesia de Mallorca nombrant pel càrrec d'arxiver al historiògraf mossen Mateu Roger y Capllonch, prebère.

— Un subscriptor ens manifesta per escrit, prenent peu de la Carta oberta al Sr. Alcalde de Gerona del Sr. Pascual Prats, que publicarem en lo passat número, que seria convenient cridar la atenció del Arcalde pera que fes enblanquinar quan mepos las fatxadas de las casas que donan al riu Onyar, ab lo qual guanyariam molt la netedat y l'ornament públic.

— Hem rebut la fulla dirigida ale catalans, qu'ha reunit ab profusió l'Club autonomista català novament organitzat a Barcelona, quina llargaria nos priva de reproduirla y sobre la quina cridem la atenció de nostres llegidors.

— Diumenge passat tingué lloc en lo Teatre d'Olot la solemne entrega dels premis als autors llorejats en el Certamen literari y musical, dezè dels celebrats en aquella vila montanyesa. L'acte revestí marcat color català tant pel fondo dels discursos, especialment lo del disigit novelista vigatà Sr. Genís y Aguilar, president del Jutge, com per l'esperit de quasi totes les poesies premiades molt en particular «Lo Christ del Consistori» que tingué e repetir-se entre entusiastes aplaudiments.

Los autors de les composicions premiades resultaren ser: D. Juan M. Guasch, ab la Flor natural, que nombrá syna de la festa à la Sra. Josephina Sagrera y Gusi; corresponden los accésits pel seu orde, al mateix Sr. Guasch y D. Juan Bansells y Prat; D. Francesch Ubach y Vinyeras, ab lo premi del Ajuntament. D. Jaume Boloix Canela ab premi de «El Arte Cristiano», y un accésit D. Pere Pau. Nostre país D. Joseph Franquet y Serra ab lo premi D. Joan Vayreda, obtenit un accésit D. Joseph Castellet Pont. D. Joseph Pont Dalmau, ab lo premi del Sr. Berga Boada, y l'accésit del Sr. Boloix. Y'l premi de D. Ramón Ferrer, lo mencionat Sr. Franquet, haventse concedit l'accésit a D. Joseph M. Rabassa y Dalmau.

Obtingué l'premi de música D. Lluís Romeu, pòbre, emportantse los tres accésits respectivament, D. Joseph Mas, rebere, D. Adrià Esquerre y l'propri D. Lluís Romeu. A composició premiada fou cantada ab molt de gust pel mestre D. Manuel Giró y l'públic exigi que s'repetís.

S'acabà la festa ab un bonich discurs de gracies de don Joseph Sederra.

— Lo Centre Català de Tarragona, a n'el que s'deu importància que adquireix de dia en dia lo catalanisme a aquella població, va celebrar el dia 10 la sessió-aniversari de sa fundació. Agraïm la invitació que s'ens va en-

— Lo primer dissappe del vinent octubre, repareixerà l'setmanari popular, titerari y humorístich *Lleyda Catalana*.

— S'estan practicant obras de reforma en lo Restaurant de la estació de Fransa en aquesta ciutat.

— Sembla que s'tracta de tirar avant las obras de restauració del antich cenobi de Camprodón, à quin fi, segons s'indica, se troba en aquella vila lo M. Ire. Sr. D. Ramón Font, vicari general de aquest Bisbat.

— Segons diuhen los periòdics, Gerona es una de las poblacions designadas pera celebrarshi un dels meetings que alguns pares de familia de Madrid han projectat en protesta del cupo que se demana y demandant que sols se criden vinticinc mil homes. Tant disbarat trobem una cosa com l'altre, doncs que n'lo cas d'obtenir lo que l'ells volen tant sols quedarian afavorits alguns. Lo que haurien de demanar, y ab especial los catalans es la supressió de las quintas, un dels punts de la doctrina catalanista.

SECCIÓ LITERARIA

EN L'ESTABLIMENT

Lo doctor està contentissim: are plou y tots los malalts estan reunits à la sala: mademoiselle Lucile toca lo piano y toca *Le Matin* de Grieg..... No es la mademoiselle Lucile d'antes, no; are está casi bona: menja forsa, desitja fer excursions y toca lo piano ab més forsa y delicadesa que mai.

— Quin cambi, doctor, quin cambi, fà un!

— Ho veyeu? ab vos també succehirà lo mateix.

— Oh sí doctor, però que lluny! diu ell en veu baixa.

Y tots callan: es que mademoiselle explica lo motiu de la composició: la matinada, quan tot just apunta lo dia; l'aurora va creixent, creixent; la naturalesa tota s'anima, y quan encare ànima viventa no ha atravesat un camp ni ningú s'veu encare, s'ven lluny en lo poble las batelladas de l'Angelus que convidan à la oració del matí..... La naturalesa s'anima més y prompte surt una senzilla pastoreta seguida d'unas cabras que buscan la fresca herbeta del matí. Un concert universal d'aucells, la saluda, y s'acaba la composició.

Mademoiselle Lucile comensa la pessa dolçament, y es veritat, sembla que comensi a naixer lo dia.... Madame Aubray, sentada en un silló, està conmoguda: dos llàgrimes llisan en las galtas de la madame y comprehènd qu'està emocionada de veras.

— May ho hagués dit, fa ella, may, may; ma filla bona, ma filla fora de perill, ma filla.....

— Qué teniu madame? li pregunta jo.

— Res; recorts, recorts tristes; véuslo aquí.

Y refentse desseguida:

— Apropósito, vos hi erau: vos recordeu aquest mes de Mars que criticada vaig ser?.... Tot l'Hotel anava en revolució y tots deyan que jo casi volta matar à ma filla: això no era obstacle pera que algunas senyoras diguessin y pregessin à la Lucile que toqués, y jo, jo.....

— Y vos la deixavau tocar!

— Si, que voleu que fés? quan acabava ja no podia més, pobreta: una tòs tenia que l'ofegava: després febre i insomni à la nit: vaig haver de sentirme'n de totes, y al fi vaig escullir en taçar la Lucile al quart. Sortíam de vegadas à passeig y algunas senyoras me motejavan d'extravagant. Quan baixavam al menjador, fins vaig veure algunas malas caras. Ara, ara, la noya està molt millor: reparéu quin color té, com s'ha tornat més grassona, com.....

En això acava la pessa y un murmur d'alabansas s'sent per tota la sala: vuyt ó deu mans à la una s'dirigeixen cap à madame Aubray. La Lucile, vestida de blanch, alta y esbelta, somriu molt amable à cada paraula que se li dirigeix.

— Escóteu: y Chopin? fà un.

— Tocaré Chopin; fà ella.

Madame Aubray s'mira al doctor, y aquest ab lo cap fà que sí. Y la Lucile comensa las mazurkas de Chopin, y apenas acabadas, tots reclaman las *Nocturnes* del mateix autor.

— Son aquelles *Nocturnes* que va tocar d'amagat! fà madame Bovain.

Dels *Nocturnes* de Chopin n'toca tres y tothom està suspens del piano: acabats aquests, reclaman la *alse cromatique* de Godard, que la Lucile té que repetir tres vegadas.

— Y la mazurka de Saint-Saëns? fà un malalt mitjà content.

Lo doctor fà que no.

— Oh doctor una vegada més y prou!

Lo doctor torna à ser que no: lo malalt replica, y la Lucile s'està al piano com obsedida per sa vocació: en això, madame Aubray fà ademà d'aixecar-se, y la Lucile s'aixeca també del piano mitjà inclinantse y diuent:

— Jo obeixeo lo que la mamá m diu.

En això tothom hi consent y fins sembla que las caras siguin més alegres: los mals se deixan una mica de recò per parlar de música: aquests parlen dels concerts Lamouroux y Colonne: aquells, de la representació de *Sigurd* à Paris: uns que parlen ab mi, m'indican las qualitats artísticas que com a pianista posseeix la Lucile, mentres qu'un foraster de Camprodón me pondera las excelencies de l'*Orfeó Català*. Francament, sembla qu'estém de festa!...

En això surto del saló y lo doctor me segueix com l'altre vegada.

— La Lucile està curada, fà un.

— Què m dihèu doctor! faig jo, admirat.

— Sí, curada; curada, ben curada, no; pero en fi, està curada.

— En que quedem?

— Vull dir que ho serà aviat: y ho serà gràcies à las meves precaucions: veyeu, si jo hagués abandonat una mica aquesta criatura potser avuy no hauria tocat. La Lucile y madame Aubray podrán marxar dintre un mes.

— Y... vos hi casaréu?

Lo doctor, tornantse roig me contesta:

— Ara potser no m'voldrà!

— Cóm, doctor?.... Quan la veyeu tant malalta veyeu la possibilitat de ferne la vostra dona, y ara que.....

— Oh, no diguéu tant! Lo que jo tenia por es que no la pogués salvar, que se m'morts; are que la veig quasi curada.....

— Are precisament es quant heu de comensar l'assalt de la fortalesa.

— Potser sí, pero no ho sé; lo que jo vos asseguro, es que la cura notable de mademoiselle Lucile decideix la qüestió: sí, l'emplassament d'un Santorí es necessari: no vos faré un panegírich dels aires y las aiguas d'aquest país, perque las coneixeu, pero sí que vull que sabreu que aquí hi ha molts mals que curar.....

En això surten madame Aubray y la Lucile, y lo doctor, dirigintse à l'última, volent fer una metàfora graciosa, li diu:

— Mademoiselle, hieu tocat *Le Matin* y esteu ben bé al matí de la vostra vida.

— No enténch qué voléu dir?

— Que quasi esteu curada.

— Per això m'heu deixat tocar tant, no es veritat?

— Sí, mademoiselle.

— Gracias, doctor.

— Mademoiselle, aquesta vegada sí que hi tinche; fareu l'*aperitif* ab nosaltres?

— L'*aperitif*? Lo doctor es un dolent, fà madame Aubray.

— Oh no, dolent no; amable madame, vaig fer jo.

— Pot ser si, pot ser sí, va fer la Lucile riherent:

Y ab la equiescencia de madame Aubray, varem fer l'*aperitif* aquesta vegada molt més contents y alegres que l'altre, y fins monsieur Pompidor s'hi va ajuntar, brindant tots per la salut completa de mademoiselle.

F. BOSCH Y ARMET.

Prats de Mollo, 31 Agost de 1899.

ABURRIMENT

Lo fons del cor ben sech... ni una canturia venint del lluny... tot fret... tot soletat...

La pensa fosca com de nit sens lluna, ni un pensament joliu. Mou ser... i qué extrany!

Ni recorts del amor venen à mourel, ni sent dolor, tristes, ni plaher...

Veig pondre l'sol... Ja es lluny... Venen las sombras de la nit avansant, y resto quiet...

Y guayo al cel encendrers una à una milers d'estrelles, y tot queda mut, y'l cor més mut que tot, com un cadavre, res diu paralítat, y se consum...

Y las horas avansan llargs... llargs, y no 'm sent prou fort per aixecar'm.

y una forsa suau mon ser presona,

y com fora del mon, me trobo extrany!...

¿Haurà acabat men cor de sentir y viure?... serà l' que sento de los morts la son?... Ja res del mon m'atrua... tot se m'oblida...

¿La vida... que es?... i qué b' dormen los morts!...

ARTHUR GIRBAL Y BALANDRU.

SECCIÓ RELIGIOSA

Santoral

Dissapte 16. — St. Cornelí y St. Cebrià.

Diumenge 17. — Los Dolors glòriosos de Ntre. Sra.; St. Pere d'Arbués, y la impressió de les llagues de Sant Francesch.

Dilluns 18. — St. Tomàs de Vilanova y St. Farriol.

Dimarts 19. — Sts. Genaro y Sta. Constança.

Dimecres 20. — St. Eustaquí.

<p

Guia del viatger en la Comarca

Amer. — Estació fèrrea. Ferrocarril de Gerona à Olot y carretera de Sta. Coloma à Olot y de Gerona à Anglés à 18 km. de Gerona.

Anglés. — 14 km. de Gerona. (Vegis lo dit referent à Amer).

Arbucias. — 36 km. de Gerona. Carretera de Hostalrich à Sant Hilari Sacalm.

Armentera. — 27 km. de Gerona. Prop la carretera de La Bisbal à Figueras.

Bagur. — 44 km. de Gerona. Carretera de Gerona à Palamós per La Bisbal y Tramvia de Flassà à Palamós. Camí vehinal desde Palafrugell. Població marítima.

Banyolas. — 14 km. de Gerona. Carretera de Gerona à Olot. Aygas sulfuroses.

La Catalana. — Ferreteria, quincalleria y merceria. — Mercadal 7 y Plassa de la Constituciò 1.

Besalú. — 41 km. Carreteras de Gerona à Olot y de Figueras à l'última població.

Blanes. — 32 km. Estació en lo ferrocarril de T. B. y F. Banys de mar.

Cadaquers. — A 54 km. Camí vehinal desde Rosas. Banys de mar.

Caldas de Malavella. — 16 km. Estació en lo ferrocarril de T. à B. y F. Carretera desde Llagostera. Aygas termals. Establiment del Srs. Prats y fill. — Cotxes de abdos establiments à tots los trens.

Calonge. — 27 km. Carretera de Sant Feliu de Guixols à Palamós.

Camprodón. — 59 km. Per Vich y per Olot passant per Sant Joan de las Abadessas.

Cassà de la Selva. — 12 km. Estació en lo ferrocarril de Gerona à Sant Feliu de Guixols y carretera de idem.

Castell d'Aro. — 25 km. (Id. anterior).

Castelló d'Ampurias. — 41 km. Carretera de Figueras à Rosas.

Figueras. — 32 km. Estació ferrocarril de T. à B. y F. Carretera de Barcelona à la Frontera y límit de la carretera de Olot, La Bisbal y Rosas.

Gerona. — Capital de Provincia. — Audiència. — Jutjat de 1.ª instància. — Sucursal del Banc d'Espanya. — Institut de 2.ª ensenyansa. — Museo provincial. Estacions dels ferrocarrils de T. B. y F., de Amer y de Sant Feliu de Guixols.

Fonda Peninsular (Antiga de St. Antoni). — Carrer Nou.

Café Norat. — Rambla de la Llibertad.

Encesa y C., en comandita. — Farinera. — Carretera de Barcelona.

E. Barrogé y fills. — Fàbrica de sabó à Gerona, Granollers y Barcelona.

Pérez, Sauri y Noguer. — Fàbrica de ciments y cals hidràulica. — Industria 2.

Fills de Esteve Garriga. — Magatzems de vins y arros. — Carretera de Sta. Eugenia y Plassa del Marqués de Camps.

P. Lluarella y C. — Mechero GOLDEN. — Industria nacional. — Fabricació de manguitos pera incandescència per gas. — Plassa del Oli, 6.

J. O. Carbó. — Camiseria y confecció de roba blanca per senyora. — Plateria 30. — (Quatre cantons).

Saliet i C. — «La Gerundense». — Fàbrica de paper continuo.

Succesors de Pau Cassà. — Gran magatzem de paper pintat pel decor i de habitacions. Gran varietat de motlluras. — Constituciò 11.

Acadèmia de Bellas Arts pera senyoretas. Directora D. Carme Riera. Plassa del Correu, 9, botiga. Casa del capellà de las Germanetas dels pobres.

Camilo Fontbernat y Roure. — Cirugia. — Especialista en malalties dels peus. — Progrés, 23, perrueria.

Hostalrich. — 30 km. Estació ferrocarril de T. à B. y F. y carretera fins à Sant Hilari.

La Bisbal. — 27 km. Estació Tramvia Flassà à Palamós. Carreteras de Gerona, Figueras y Palamós.

La Escala. — 32 km. Carretera de La Bisbal à Gerona y de la estació de Sant Jordi per Verges. Bariys de mar. Ruhinas de Ampurias.

La Junquera. — 47 km. Límit en la carretera de Barcelona a Fransa. Banys de la Mercé. (Aygas sulfuroses).

La Sellera. — 16 km. Estació ferrocarril de Gerona à Olot, carreteras de Sta. Coloma y de Gerona à Olot.

Llagostera. — 24 km. Estació ferrocarril Sant Feliu de Guixols. Carreteras à id. y à Caldas de Malla-vella.

Llansá. — 41 km. Estació ferrocarril de T. à B. y F. Banys de mar.

Lloret de Mar. — 32 km. Carretera à la estació de Blanes, y carretera fins à Tossa.

Massanet de Cabrenys. — 34 km. Carretera desde Figueras.

Olot. — 48 km. Carreteras à Gerona, Figueras, Sant Joan las Abadessas y Sta. Coloma de Farnés.

Palafrugell. — 41 km. Estació Tramvia Flassà à Palamós y carretera de Gerona à Palamós.

Palamós. — 44 km. Estació del Tramvia de Flassà, límit de las carreteras de Sant Feliu y de Gerona.

Rosas. — 44 km. Carretera de Figueras. Banys de mar.

Sant Feliu de Guixols. — 36 km. Ferrocarril fins à Gerona: carreteras à Gerona y à Palamós. Establiment de banys de pila y oleatge.

Sant Hilari Sacalm. — 38 km. Carretera à estació de Hostalrich y à Vich. Aygas acídulo carbòniques.

Sant Pere Pescador. — 27 km. Carretera que surt de la estació de Sant Jordi.

Sta. Coloma de Farnés. — 20 km. Carretera desde la estació de Sils (T. à B. y F.) y carreteras à Gerona, Olot y Barcelona. Aygas termals.

Torreella de Montgrí. — 32 km. Carretera desde la estació de Verges y desde Gerona. Banys de mar al Estartit.

Tossa. — 41 km. Carretera desde Lloret de Mar.

Vidreras. — 34 km. Carretera desde la estació de Sils y carretera desde Llagostera.

Viladrau. — 50 km. Camí de ferradura desde Sant Hilari y carreteras desde Vich y estació de Banyoles. Hotel Cambrinus. Centre de excursions al Montseny.

Banch Vitalici de Espanya

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyias de segurs sobre la vida reunidas
Carrer mple 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL 15.000.000 DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235.908'05 pts.
Capitals assegurats desde la fundació de les C.às fins al 31 Dbre 1897. 203.80.352'95 »

Patrat per sinistres, pólissas vencudes y altres comptes fins igual data. . . . .

13.382.881'61 »

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribio Corominas. — **Tarcis Boadas**

DENTÍFRIC ROCA
AL SALOL

El més higiènic y poderós antisèptic per evitar les caries y demés enfermetats de la boca.

Vi de Nou de Roca del Dr. Roca. — Tònic neurastènic, regulador del cor, excitant del sistema muscular y aliment d'ahorro.

Vi Iodo Tàníc del Dr. Roca.

Vi Iodo Tàníc Fosfatat del Dr. Roca. — De millors resultats que l'oli de fetge de bacallà, y de gran utilitat per combatre l'escrofulisme, afecions del pit y reumatisme.

Tots los vins són à basse de Jerez y Málaga legítims

De venda à casa l'autor

LABORATORI Y FARMACIA DEL DR. ROCA

(antiga del Dr. Ameller)

Cort-Real, 4.—Girona

LA GIRONA

PERIÓDICH PORTA-VÈU
DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redacció y Administració: Rambla de la Llibertat 31

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

1 peseta trimestre	Estranger. . . . .
1'25	Un número sol. . . . .
2'50	id. . . . .
3'75	id. . . . .
5'00	id. . . . .

CORREUS

Entradas

Madrid.	9'30 mati.
Barcelona.	9'30 m. y 5'45 t.
Fransa	7'30 m. y 3'20 tarde
Puigcerdà y Ripoll.	5'30 m.
Olot y sa línia.	5'30
S. Feliu de Guixols	6'21 m. y 2'11 tarde
Amer y sa línia.	6'30 m.
S. Aniol y sa línia.	7'00 m.
Estanyol y sa línia.	7'00 m.

Sortidas

Madrid.	2'30 tarde.
Barcelona.	6'30 m. y 2'30 tarde.
Fransa	8'30 m. y 5 tarde.
Puigcerdà y Ripoll	11'00 m.
Olot	11'00 m.
S. Feliu de Guixols	9'06 m. y 5'35 tarde
Amer.	10'00 m.
Sant Aniol.	10'00 m.
Estanyol	10'00 m.